

de skulle indkaldes, for at der kan anstilles en Prøve over dem alle. Kommissionen er i hvert Tilfælde gyft tilbage for at gaa saa vidt, idet dermed vilde følge, at Aandsvageanstalterne ogsaa skulde staa parate til at optage dem, og jeg har nu uvilket for de ærede Herrer, hvilke overordentlige finansielle Resultater dette vilde medføre. Som sagt, Flertallet i Kommissionen er gyft tilbage derfor, og det er kun Mindretallet, der vil have Tvang anvendt, saaledes at de alle skulde ind og prøves. Flertallet har holdt paa, at kun de skulde ind, som Kommunerne og Hjemmene selv ønskede at faa ind, altsaa det er fra nederen af i den Forstand en frivillig Sag, hvorvidt de komme ind eller ikke. Jeg nægter ikke, at der kan ske og sker Misbrug derved, men paa den anden Side ere vi langt fra naaede saa vidt, at vi kunne paalægge samme Tvang, naar man vil bruge det Udtryk, som der er paalagt for de døvstummes Vedkommende.

Endnu ønsker jeg at sige, at uagtet denne hele Sag kun har været i privates Hænder her i Landet, staar efter alt, hvad man ved, og efter sagkyndiges Udsagn Udsviklingen overordentlig højt paa dette Omraade, maasse endog saa højere end i de fleste andre Lande. Vi have lært af Sverige navnlig at tage Sløjden i Aandsvageundervisningens Tjeneste, og det har været en udmærket Hjælp, men i øvrigt skulle vi i Henseende til hele Organisationen staa langt over Nabolandene. For Døvstummevæsenets Vedkommende er det vel bekendt, at Danmark staar meget højt, og at denne Sag her er ordnet saa godt, som den for Tiden overhovedet kan være.

Saa, med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til den næste Overvejelse og Prøvelse af det ærede Ting; det er en meget vigtig Sag, som her foreligger, baade i human og finansiell Henseende, og jeg erkender, at som Forholdet nu er, kan det ikke blive ved at gaa. Kunne vi ikke enes om, at det skal være en privat Institution med sin særegne Styrelse med Statshjælp til, maa vi gaa den anden Vej; som det er, kan det ikke blive ved at være.

Styr: Det ærede Medlem, som nu satte sig, har under denne Forhandling det forud for os andre, at han er det eneste Medlem af Landstinget, som har været Medlem af den Kommission, som i flere Aar har arbejdet i denne Sag. Og ikke blot dette, men han har i en lang Aarrække næret levende Interesse for denne Sag. Vi andre have jo kun haft nogle faa Dage til at gøre os bekendt med det ikke saa ganske

ringe litterære Apparat, som er stillet til vor Raadighed i Anledning af denne Forhandling, og selv om man er gaaet til Undersøgelsen deraf med Interesse for Sagen og maaste med lidt Rensstab til den, har Tiden dog været temmelig kort, og jeg føler mig derfor, naar jeg nu tager Ordet, forpligtet til at bede det høje Ting om Overbærenhed, særlig hvis jeg her under 1ste Behandling skulde komme til om et eller andet Punkt at udtale noget, som jeg muligvis, naar jeg senere kom til at sætte mig nærmere ind i Sagen, ikke vilde udtale mig saaledes om.

Jeg vil da først tillade mig at minde om, hvor vigtig en Sag dette er. Naar man som jeg har den Livsgerning at holde Visitationer omkring i Almueskolerne, kan man ikke andet end blive opfyldt med Medlidenskab med disse smaa Statter, som man ser sidde nederst paa Skolebænkene, og som, om de saa have nok saa god Vilje, ikke kunne følge med, og som sidde lige til 14—15 Aars Alderen som Børn i nederste Klasse, og om hvem man hører af Læreren: Ja den lille Staffel er ikke rigtig i Hovedet, han kan ikke lære noget. Og saa er det endda nogle af de bedste af de aandsvage, thi det er dem, med Hensyn til hvem man dog nærer noget Haab om, at de kunne have nogen Gavn af at gaa i Skole. Men ved Siden af dem er der Børn, som ere til ganske overordentlig stor Plage for deres Hjem. Det har allerede den ærede Taler, som har haft Ordet, omtalt, og jeg skal kun slutte mig dertil og minde om, hvad det er for en utrolig stor Byrde, der lægges paa en fattig Arbejderfamilie, naar den har et Barn, som kan lægge Beslag paa Moderens hele Tid. Fordi Forældrene ikke nænne at spærre Barnet inde og behandle det som et Dyr, der skal holdes i Bur — thi det kunde mange af de aandsvage trænge til, hvis en saadan Behandling ikke var umenneskelig — er Moderen nødt til at anvende hele sin Tid til at passe paa, at Barnet ikke gør sig eller dets Søstende Fortræd, Den Slags Eksempler kunne paavises rundt omkring fra, og naar man har Hjerte for den ulykkelige, kan man ikke andet end ønske, at man saa vidt muligt fra Samfundets Side vilde tage sig af disse ulykkelige stillede, og der er det ganske vist, at naar man gennemlæser de Skrifter, som i Anledning af dette Lovforslag ere sendte os, føler man sig glad ved at kunne se deraf, at det virkelig med Sandhed kan siges, at Danmark er om ikke maaste det Land, som har gjort mest for de aandsvage, saa i alt Fald et af dem, som have gjort mest; men, som den ærede